

3 Bedrijfs hulpverlening

3.1 Relevante doelvoorschriften

Arbowet

Artikel 3

- e. doeltreffende maatregelen worden getroffen op het gebied van de eerste hulp bij ongevallen, de brandbestrijding en de evacuatie van werknemers en andere aanwezige personen, en doeltreffende verbindingen worden onderhouden met de desbetreffende externe hulpverleningsorganisaties;

Artikel 15

1. De werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van zijn verplichtingen op grond van artikel 3, eerste lid, onder e, van deze wet bijstaan door een of meer werknemers die door hem zijn aangewezen als bedrijfshulpverleners.
2. Het verlenen van de bijstand houdt in elk geval in:
 - a. het verlenen van eerste hulp bij ongevallen;
 - b. het beperken en het bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen;
 - c. het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf of de inrichting.
2. De bedrijfshulpverleners beschikken over een zodanige opleiding en uitrusting, zijn zodanig in aantal en zodanig georganiseerd dat zij de in het tweede lid genoemde taken naar behoren kunnen vervullen.

Arbobesluit

Artikel 2.5c. Intern noodplan

1. Ten behoeve van de planning voor noodsituaties wordt een intern noodplan opgesteld dat wordt gebaseerd op de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in artikel 2.5b, eerste lid, en de op grond hiervan getroffen maatregelen, bedoeld in artikel 2.5b, tweede lid.
2. Bij het opstellen of wijzigen van het intern noodplan wordt, bij het ontbreken van een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging, overleg gevoerd met de belanghebbende werknemers. Over het intern noodplan en de wijziging daarvan wordt tevens overleg gevoerd met de werknemers van andere werkgevers, die op basis van een langlopende overeenkomst tot aanneming van werk mede in het bedrijf of de inrichting werkzaam zijn.
3. Het intern noodplan wordt ten minste eenmaal per drie jaar beproefd, geëvalueerd en indien nodig gewijzigd.
4. De werkgever zorgt ervoor dat de werknemers, de bedrijfshulpverleners en de hulpverleningsorganisaties, bedoeld in artikel 15 van de wet, de deskundigen, genoemd in artikel 13 van de wet, de deskundigen of arbodiensten, genoemd in de artikelen 14 en 14a van de wet, en de werknemers van andere werkgevers, die mede in het bedrijf of de inrichting werkzaam zijn, desgewenst kennis kunnen nemen van het intern noodplan.

Arbeidsomstandighedenregeling

Bijlage II. , behorend bij artikel 2.0c

Het intern noodplan als bedoeld in artikel 2.5c van het besluit bevat de volgende gegevens en beschrijvingen:

- a. de naam en functie van de personen die bevoegd zijn om noodprocedures in werking te laten treden en van de persoon die belast is met de leiding en coördinatie van de maatregelen ter bestrijding van een ongeval binnen het bedrijf of inrichting;
- b. de naam en functie van de persoon die verantwoordelijk is voor de contacten met de voor het externe noodplan verantwoordelijke autoriteiten;
- c. voor voorzienbare omstandigheden of gebeurtenissen die een doorslaggevende rol kunnen spelen bij het ontstaan van een zwaar ongeval, een beschrijving van de te nemen maatregelen ter beheersing van de toestand of de gebeurtenis en ter beperking van de gevolgen daarvan, met inbegrip van een beschrijving van de beschikbare veiligheidsuitrusting en middelen;
- d. de maatregelen ter beperking van het risico voor personen binnen het bedrijf of de inrichting, waaronder het alarmsysteem en de gedragsregels bij het afgaan van het alarm;
- e. de regelingen om de autoriteit die verantwoordelijk is voor het in werking laten treden van het externe noodplan bij een ongeval snel in te lichten, de inlichtingen die onmiddellijk moeten worden verstrekt en de regelingen voor het verstrekken van uitvoeriger inlichtingen, wanneer deze beschikbaar komen;
- f. de regelingen om de werknemers op te leiden voor het vervullen van de taken die van hen verwacht worden en indien nodig de coördinatie hiervan met de externe hulpdiensten;
- g. de regelingen voor de verlening van steun aan externe bestrijdingsmaatregelen.

3.2 Maatregelen bedrijfshulpverlening

Maatregel 21: Risico-inventarisatie en evaluatie (♠)

De organisatie van de bedrijfshulpverlening (BHV) hoort afgeleid te zijn van de risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E).

Daarom bevat de RI&E vragen die de basis vormen om te komen tot de benodigde organisatie van de BHV.

De volgende vragen zijn daarom in de RI&E opgenomen:

1. Is de bedrijfshulpverlening in uw winkel georganiseerd?

Toelichting: Iedere werkgever heeft de verplichting om de bedrijfshulpverlening binnen de onderneming te organiseren op het gebied van:

- *eerste hulp bij ongevallen;*
- *brandbestrijding;*
- *alarmering en ontruiming van personeel en bezoekers;*
- *het alarmeren van hulpverleners.*

De werkgever mag die taken ook zelf op zich nemen, maar moet ook een werknemer aanwijzen die hem of haar vervangt bij afwezigheid.

Ook moet de werkgever een noodplan hebben (een voorbeeld is te downloaden van

www.hbd.nl). Het noodplan moet voldoen aan eventuele eisen die gesteld worden in de Gebruiksvergunning van de gemeente.

Belangrijke aandachtspunten bij BHV zijn:

- *Het aantal en de opleiding van de BHV-ers moet zijn afgestemd op de grootte en het soort brand- en ongevalsrisico's dat zich in het bedrijf voor doet. In een winkel is het bijvoorbeeld van belang dat werknemers weten hoe zij de winkel zo snel mogelijk kunnen ontruimen.*
- *De werkgever mag samenwerken met bedrijven in de omgeving, als het gaat om BHV. Er mogen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over de opleiding en inzetbaarheid van een aantal werknemers die als BHV-er optreden, binnen een winkelcentrum of winkelstraat. Die afspraken dienen wel op papier te staan. Binnen die afspraken is het mogelijk dat een werkgever geen opgeleide BHV-er heeft. Er moet echter wel altijd iemand binnen de winkel zijn aangewezen die contactpersoon is met de andere, omliggende bedrijven.*
- *Met name in een winkelcentrum is het van belang om een gezamenlijk noodplan op papier te zetten, over hoe te handelen bij bijvoorbeeld brand of een bommelding.*
- *Gebruik bijvoorbeeld de "Inventarisatie BHV in uw winkel" voor een nadere inventarisatie van de noodzaak tot BHV en noodvoorzieningen (www.hbd.nl).*

2. Is in de organisatie van de bedrijfshulpverlening rekening gehouden met:
- a. het aantal aanwezigen in de winkel (werknemers en klanten)?
 - b. de grootte en de complexiteit van het winkelgebouw (bijv. meer verdiepingen)?
 - c. de werktijden en roosters van collega's?
 - d. samenwerkingsmogelijkheden met bedrijven (en met name andere winkels) in de omgeving?

Toelichting: Bij brand of een ongeval moet er doeltreffend worden opgetreden door bedrijfshulpverleners. Daarbij moet rekening worden gehouden met:

- *het aantal aanwezigen (werknemers en bezoekers) en het feit dat er mogelijk bezoekers kunnen zijn die minder mobiel zijn (bijv. in geval van ontruiming);*
- *het aantal aanwezige BHV-ers, inclusief vervanging in geval van verlof of verzuim;*
- *de complexiteit van het gebouw. Een gebouw met verdiepingen bijv. vraagt voldoende werknemers per verdieping, in geval van ontruiming.*

Bedenk een aantal brand- en ongevalsscenario's die in uw onderneming kunnen plaatsvinden en bedenk hoe de hulpverlening dan het beste en het snelste kan verlopen. Stem het aantal benodigde BHV-ers, de organisatie en de noodprocedures af op deze scenario's. Oefen zo nu en dan zo'n scenario.

Profiteer van de samenwerkingsmogelijkheden met bedrijven in de omgeving, bijvoorbeeld in een winkelcentrum of winkelstraat. Zet deze samenwerkingsafspraken wel goed op papier.

3. Zijn werknemers voldoende geïnstrueerd over wat ze moeten doen bij brand of ongevallen?

Toelichting: Zorg dat alle werknemers tenminste weten:

- *hoe en bij wie ze alarm moeten slaan in geval van brand of ongevallen;*
- *hoe ze bezoekers zo snel mogelijk kunnen evacueren.*

Houd zo nu en dan een oefening als onderdeel van deze instructie.